

Heliser József (1779. szeptember 12. – 1844. augusztus 14., városi tanácsnok, könyvtáralapító), *Statistico-historico-topographica descriptio Comitatus Strigoniensis*

Esztergom, 1827
104 p., 238x210 mm
Jelzet: Ms. II. 492.

Heliser József Esztergom város felkérésére írta meg ezt a munkáját, mely Esztergom Vármegye történeti, földrajzi összefoglalását, illetve a demográfiai, gazdasági állapotok hiteles rajzát adja egykorú sematizmusok adatait is felhasználva.

„Ajelen rövid leírást Szepesházy Károly úr számára készítettem, aki statisztikai, történeti és helyrajzi lexikont szándékozik kiadni német nyelven. Sárfalvai Héya Imre főszolgabíró úr baráti felszólítására, a cifraságot kerülő latin nyelven, a szokásos idézések mellőzésével írtam, most pedig tisztelettel bemutatom a nemes vármegyének, hogy az annak felülvizsgálatára kijelölendő férfiak véleményéhez képest az esetleges hibákat kijavíthassam.
Esztergom, 1827. december 16.

Heliser József
Esztergom szabad királyi város polgára és az árvák atyja.”

„A munka régi hiteles Történet-írók' tanúsága után nagy szorgalommal, helyes választással, és fáradhatatlan munkássággal tapasztaltatott öszve-szerkesztve lenni, olly annyira, hogy mind ezen elő-számított jelességeikért illető nagy ditséreten fellyül, a' Hazai Tudományok' tsinosodására, egyszer'smind pedig gyarapítására nézve – tzel-arányosnak vélte, a' Szerkesztő Urat arra-is felkívánni, hogy ebbéli munkálatját Előfizetés útján közre botsátani törekedjen.” A kézirat kiadása Heliser József életében sajnos nem valósult meg. A latin nyelvű kéziratot Prokopp Gyula fordította le és 1988-ban jelent meg az Esztergom évlapjai Annales Strigonienses c. folyóiratban.

